

Sygn. akt: III AUa 966/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSO del. Beata Michalska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Przemysław Trębacz

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2014 r. w Łodzi

sprawy **A. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.**

o prawo do emerytury pomostowej,

na skutek apelacji A. C.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 5 kwietnia 2013 r., sygn. akt: VIII U 3449/12;

oddala apelację.

Sygn.akt III AUa 966/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca A. C. w dniu 17 września 2012r. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. z 11 września 2012r. odmawiającej mu prawa do emerytury pomostowej na podstawie ustawy z 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. Nr 237, poz. 1656, ze zm.). Wnioskodawca wnosił o uwzględnienie okresu pracy rybaka morskiego na zajmowanym stanowisku starszego oficera mechanika w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 6 stycznia 1984r. do 5 września 1996r. , zgodnie ze świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie. Zdaniem organu rentowego wnioskodawca nie spełnia warunku określonego w art. 49 pkt 3 oraz art. 8 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż nie przedstawił dokumentu potwierdzającego pracę w szczególnych warunkach zgodnie z wykazami stanowiącymi załącznik nr 1 lub 2 do cyt. ustawy.

Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 5 kwietnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VIII U 3449/12 oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie zostało wydane w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i prawne:

A. C., ur. (...), o wykształceniu wyższym, z zawodu mechanik okrętowy, 9 sierpnia 2012r. złożył wniosek o emeryturę pomostową.

Jak ustalił Sąd I instancji, wnioskodawca w okresie od 16 stycznia 1984r. do 5 września 1996r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w S. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku starszego oficera mechanika. Do zakresu czynności oficera mechanika wachtowego należały m.in.: organizacja, kontrola i nadzór nad pracą członków załogi maszynowej pracującej z nim na jednej wachcie, opracowywanie specyfikacji remontu powierzonych jego opiece części zamiennych, narzędzi i materiałów technicznych oraz nadzór nad remontami międzyrejsowymi - rocznymi, kapitalnymi i awaryjnymi. Ponadto wykonywał on konserwacje i przeglądy urządzeń zgodnie z ich instrukcjami. Jak ustalił Sąd Okręgowy na podstawie dowodu z przesłuchania strony (k.29-30 akt), praca wnioskodawcy polegała na zapewnianiu ruchu statku, zapewnianiu pełnego zapotrzebowania mocy na wszystkie urządzenia elektryczne, obsłudze wszelkich urządzeń związanych z połowami oraz wszystkimi pozostałymi urządzeniami. Pomagał również przy przeładunkach ryb oraz przy bezpośredniej pracy przy taśmach produkcyjnych. W ramach swoich obowiązków nadzorował pracę: mechanika chłodni, elektryków, motorzystów, ślusarzy, spawaczy i w niewielkim stopniu prace bosmańskie. Połowem ryb na statku zajmowali się głównie pierwszy oficer oraz kapitan, pozostali członkowie załogi w tym uczestniczyli. W trakcie połowów wnioskodawca zajmował się umożliwieniem ruchu urządzeń połowowych typu: windy, wyciągarki, żurawie - kontrolował ich pracę. Połowy nie odbywały się bez udziału mechanika. Na statku z wnioskodawcą pracowali również rybacy przetwórstwa i rybak pokładowy. Do ich zadań oprócz połowu ryb należało również ich wydawanie i wyciąganie.

Wnioskodawca złożył w organie rentowym dwa świadectwa wykonywania prac w warunkach szczególnych:

1) wystawione przez Przedsiębiorstwo (...) w S., w którym stwierdzono, że A. C. w okresie od 5 lipca 1982r. do 30 listopada 1983r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na statku jako pracownik morski, na stanowisku asystenta maszynowego, wymienionym w wykazie B, dziale IV poz. 4 pkt 19 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 24 Ministra - Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z dnia 15 sierpnia 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej,

2) wystawione przez (...) w S., w którym stwierdzono, że A. C. w okresie od 16 stycznia 1984r. do 5 września 1996r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na rybaków morskich na stanowisku starszego oficera mechanika, wymienionym w wykazie B, dziale IV poz. 4 pkt 19 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 24 Ministra - Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z 15 sierpnia 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej.

Jak stwierdził Sąd I instancji, wnioskodawca posiada łącznie 26 lat i 1 miesiąc okresów składkowych i nieskładkowych i nie pozostaje w stosunku pracy.

W uzasadnieniu stanu prawnego Sąd Okręgowy powołał art. 3 ust. 1 ustawy cyt. ustawy o emeryturach pomostowych, zgodnie z którym prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Zgodnie z ust. 4 za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1.

W myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, wnioskodawca nie spełnia warunku z art. 4 pkt 3 ustawy tj. nie osiągnął wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla mężczyzn, a nadto po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Wnioskodawca nie posiada również co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Natomiast wg art. 8 ustawy pracownik wykonujący prace w szczególnych warunkach wymienione w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy (wykaz prac w szczególnych warunkach), który spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1, 4-7, nabywa prawo do emerytury pomostowej, jeżeli:

- 1) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 50 lat dla kobiet i 55 dla mężczyzn;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat.

W pkt 22 wymienione są prace rybaków morskich. W ocenie Sądu I instancji wnioskodawca nie wykonywał prac rybaków morskich, ponieważ wykonywana przez niego praca polegała na kontroli maszyn służących do połowu. Wnioskodawca sprawował jedynie techniczny nadzór nad pracującymi w trakcie połowu maszynami, nie zaś aktywnie uczestniczył w procesie połowu. Wg Sądu Okręgowego wnioskodawca nie spełnia też warunków do nabycia emerytury pomostowej na podstawie art. 49, gdyż nie ma okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionej w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszącego co najmniej 10 lat. Zgodnie z art. 49, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, spełniła warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12, a w dniu wejścia ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres pracy) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Jak podkreślił Sąd Okręgowy, definicje zawarte w art. 3 ustawy o emeryturach pomostowych mają charakter ogólny. Szczegółowy wykaz prac uznanych w świetle tej ustawy zawierają odpowiednio załączniki nr 1 i 2 do ustawy. Te szczegółowe uregulowania powinny być punktem odniesienia do określenia, czy w danym przypadku mamy do czynienia z pracą w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a wykazach nie zostało wyszczególnione stanowisko zajmowane przez wnioskodawcę. W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

Wnioskodawca, reprezentowany przez fachowego pełnomocnika, zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu:

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

1. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób niewszechstronny poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania stron oraz z załączonych do akt dokumentów (świadcstwo pracy, zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych) w zakresie, jakim odnosiły się do charakteru pracy ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w S., co skutkowało błędnym ustaleniem, iż powód nie świadczył pracy w charakterze rybaka morskiego;

2. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, a także w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania - co skutkowało błędnym ustaleniem zakresu czynności wykonywanych przez poszczególnych członków załogi statku morskiego oraz charakteru pracy polegające na połowie dalekomorskim;

- naruszanie prawa materialnego tj. art. 4 oraz 8 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych, polegające na ich błędnym niezastosowaniu i nie przyznaniu ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej.

Nadto apelujący wniósł o uzupełnienie materiału dowodowego i przeprowadzenie dowodu z zeznań trzech świadków na okoliczność rodzaju i charakteru pracy świadczonej przez ubezpieczonego (...) w S. oraz sposobu wykonywania obowiązków przez członków załogi statku dalekomorskiego;

W uzasadnieniu swojego stanowiska apelujący powołał art. 8 ustawy o emeryturach pomostowych, w myśl którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje pracownikowi który osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla mężczyzn i ma okres pracy w szczególnych warunkach wymienionych w pkt 20, 22 i 32 załącznika nr 1 do ustawy, wynoszący co najmniej 10 lat. Pkt. 22 załącznika wymienia pracę rybaków morskich. Jak wskazał apelujący, warunkiem uzyskania prawa do emerytury pomostowej jest rzeczywisty rodzaj pracy świadczonej przez pracownika, bez względu na tytuł bądź nazwę przyjętego w dokumentacji stanowiska pracy. W ocenie skarżącego, w toku postępowania przed Sądem I instancji błędnie ustalono zakres świadczonej przez niego pracy. A. C. zatrudniony był na stanowisku oficera mechanika wachtowego a do jego obowiązków poza organizacją, kontrolą i nadzorem na pracę załogi maszynowej należały również czynności wynikające z pełnienia funkcji rybaka morskiego. W szczególności ubezpieczony: nadzorował oraz przygotowywał urządzenia do połowu ryb; brał udział w czynnościach połowu ryb; przeprowadzał wszelkie remonty oraz obsługiwał wszystkie urządzenia statku włącznie z urządzeniami do produkcji wody, urządzeniami maszyn przetwórczych itp. nadzór nad techniczną obsługą przetwórci ryb, pracował przy przetwórstwie ryb; dokonywał konserwacji i przeglądów sprzętu połowowego, dźwigów, wind trałowych, wciągarek sieciowych; wykonywał prace przy zabezpieczaniu ładunku czyli złowionych ryb wiążące się z fizyczną pracą przy patroszeniu, tacowaniu i zamrażaniu ryb, prowadził gospodarkę paliwowo - olejową okrętu; przeprowadzał kontrolę urządzeń chłodniczych i zamrażalniczych, planował remonty powyższych urządzeń oraz w nich uczestniczył (urządzenia do produkcji maczki rybnej, młyny, parowniki, suszarki, urządzenia do produkcji pary, kotły niezbędne w pozyskiwaniu maczki rybnej). W ocenie strony skarżącego, Sąd Okręgowy pominął specyfikę pracy na statku morskim w zakresie połowów dalekomorskich. Wszyscy członkowie załogi tego rodzaju statku morskiego pełnią czynności powierzane rybakom morskim - dotyczące połowu ryb oraz ich przetwórstwa. Część załogi, jako stosownie przeszkolona i wykształcona, wykonuje dodatkowe czynności dotyczące pracy na kuchni, porządkowania urządzeń, organizacji pracy załogi, czy nadzoru nad maszynami statku. Trzeba mieć jednak na uwadze fakt, iż głównym zajęciem członków załogi statku przeznaczonego do połowów dalekomorskich jest pełnienie funkcji rybaka morskiego, co wiąże się z połowem oraz przemieszczaniem się i utrzymaniem statku. Praca ta jest specyficzna i obejmuje konieczność pozostawania w gotowości 24 h (np. w sytuacji połowu, sztormu czy zamieszek w portach). Z uwagi na koszty działalności przedsiębiorstwa, wielkość statku, funkcjonowania chłodni - załoga ograniczana jest do minimum. Za wyjątkiem kapitana, każda z osób pełni zatem zadania rybaka morskiego, dodatkowo zaś pozostałe czynności, odmiennie zaś niż w środowisku pracy na lądzie, gdzie istnieje co do zasady zaszerogowanie pracowników. Powód w okresie wykonywanej pracy przebywał na morzu od 6 - 8 miesięcy, pracował m.in na morzu O. - B. czy morzach (...). Jak wskazał apelujący, każdy członek załogi, bez względu na stopień oficerski, pracował w znajdującej się na statku

przetwórci ryb. Podczas połowu poza kapitanem, wszystkie osoby brały udział w czynnościach połowu. Był zatem rybakim morskim. Takie były zadania załogi statku morskigo - pracowników.

Dodatkowo wskazał, iż wnioskodawca był przekonany, że zebrany w sprawie materiał dowodowy, w tym w szczególności dowód z dokumentu w postaci świadectw pracy w warunkach szczególnych, wystarczą do uwzględnienia kierowanych do Sądu żądań i dlatego cofnął wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka, co uzasadnia złożony wniosek dowodowy.

W konkluzji apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania oraz uchylenie zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania celem przeprowadzenia postępowania dowodowego oraz o zasądzenie kosztów postępowania wedle norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie jest uzasadniona.

Przedmiotem sporu w świetle zarzutów apelacji jest ustalenie, czy A. C. spełnia przesłankę do nabycia emerytury pomostowej, wskazaną w art. 8 pkt 2 i art. 49 pkt 3 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2008r. Nr 237, poz. 1656 ze zm.). Zgodnie z powołanym art. 49, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która po 31 grudnia 2008r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, ale spełniła warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12, a w dniu wejścia ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. W pierwszej kolejności należy podkreślić, że prawo do emerytury w obniżonym wieku czy emerytury pomostowej ma charakter szczególny w systemie emerytalnym i w związku z tym nie można interpretować rozszerzająco przepisów określających warunki nabycia ww. świadczeń. Jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, ustawodawca w art. 3 ust. 4 ustawy zawęził definicję pracowników wykonujących pracę w szczególnych warunkach (w porównaniu z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym) tylko do tych, którzy w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywali prace, o których mowa w załączniku nr 1 do ustawy. Co istotne, wnioskodawca ze względu na wiek (ukończone 55 lat) domaga się prawa do świadczenia na podstawie przepisu, który dodatkowo zawęża grupę uprawnionych i ogranicza w stosunku do nich wymagania (nie 15 a – 10 lat pracy w szczególnych warunkach i nie 60 a – 55 lat, jeżeli chodzi o wiek mężczyzn). To oznacza, że w tym wypadku ustawodawca uwzględnił wyjątkowo ciężkie warunki pracy, które uprawniają do dodatkowych przywilejów, ale na ściśle określonych stanowiskach wskazanych w pkt 20-22 załącznika nr 1 i zaliczył do nich prace rybaków morskich. Z tego pkt widz. błędne jest przekonanie apelującego, że ze względu na specyfikę pracy na statku morskim w zakresie połowów dalekomorskich wszyscy członkowie załogi tego rodzaju statku morskigo pracują na stanowisku rybaka morskigo – zajmującego się połowem ryb oraz ich przetwórstwem. Takie rozumowanie prowadziłoby bowiem do wniosku, że wszyscy zatrudnieni na statku morskim do połowu ryb, niezależnie od zajmowanego stanowiska, spełniają warunki z art. 8 i pkt 22 wykazu, co z kolei stanowi wykładnię rozszerzającą, która jak ww. wskazano jest niedopuszczalna przy ustalaniu prawa do emerytury w obniżonym wieku. Dodatkowo oceniając ten argument, należy mieć na uwadze, że ustawodawca rozróżnił w pkt 22 pracę rybaków morskich (uznając ją za szczególnie szkodliwą) i w pkt 23 prace na statkach żeglugi morskiej – czyli inne prace na statkach niż wykonywane na stanowisku rybaka morskigo. Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c. polegający na pominięciu dowodu z przesłuchania stron, ponieważ charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę został ustalony głównie w oparciu o jego zeznania. Dodatkowo należy zauważyć, że w sytuacji, gdy okoliczności przyznane przez stronę stały się podstawą ustalenia stanu faktycznego, zgodnie z art. 229 k.p.c. nie wymagają dowodów i dlatego zawarte w apelacji wnioski dowodowe należało pominąć. Jak zeznał wnioskodawca (k. 29 akt), w trakcie spornego zatrudnienia w przedsiębiorstwie (...) w S. pracował na stanowisku od czwartego mechanika do starszego mechanika oficera. Do jego obowiązków należało zapewnienie ruchu statku oraz działania wszystkich urządzeń elektrycznych i mechanicznych na statku. Jako oficer mechanik nadzorował pracę: mechanika chłodni, elektryków, motorzystów,

ślusarzy, spawaczy i w małym stopniu prace bosmańskie. Jeżeli chodzi o połów ryb, obowiązki wnioskodawcy sprowadzały się do zapewnienia ruchu urządzeń wykorzystywanych w połowach, jak: windy, wciągarki, żurawie. Z zeznań wnioskodawcy wynika, że w trakcie przeładunku ryb uczestniczyli wszyscy członkowie załogi, w tym mechanicy, kucharze, jeśli nie mieli innych obowiązków. Na statku były takie stanowiska, jak rybak pokładowy i rybak przetwórstwa. Już z zeznań strony wynika niespornie, że prace typowe dla rybaka wykonywał on poza zakresem swoich podstawowych obowiązków mechanika i tylko wtedy, gdy nie było potrzeby wykonywania przez niego pracy mechanika. Tym samym nie można przyjąć, nawet uwzględniając, jak domaga się apelujący, specyfikę pracy na statkach morskich służących do połowów dalekomorskich, że wnioskodawca wykonywał pracę rybaka morskiego w pełnym wymiarze czasu pracy, jak wymaga tego art. 3 ust.4 cyt. ustawy. Wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, ustawodawca rozróżnia stanowiska rybaka specjalności pokładowej i oficerów specjalności mechanicznej. W tym miejscu warto przytoczyć argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 26 maja 2011r., II UK 356/10, gdzie uznano z powołaniem się na art.3 pkt 3 ustawy z 23 maja 1991r. o pracy na morskich statkach handlowych (Dz.U. Nr 61, poz.258 ze zm.) w powiązaniu z art.19 ust.1 ustawy z 9 listopada 2000r. o bezpieczeństwie morskim (tekst jedn. Dz.U. z 2006r., Nr 99, poz.693 ze zm.), że praca rybaka morskiego jest pracą na statkach morskich osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje, nie zaś pracą definiowaną przez wykonywane zadania. W ocenie Sądu Najwyższego, nie można utożsamiać wszelkich czynności związanych z wykonywaniem rybołówstwa morskiego z pracami wykonywanymi na stanowisku rybaka. Sąd Najwyższy wskazał przy tym, że ustawodawca w kolejnych aktach prawnych rozróżniał stanowiska pracy w służbie pokładowej od stanowisk w innych specjalnościach (służbach), w tym w specjalności mechanicznej. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego powołano m.in. obowiązujące w spornym okresie rozporządzenie Ministra – Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z 17 sierpnia 1983r. w sprawie kwalifikacji zawodowych członków polskich statków morskich (Dz. U. Nr 52, poz.232 ze zm.) i rozporządzenie z 23 maja 1992r. Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie kwalifikacji zawodowych i składu załóg polskich statków morskich (Dz.U. Nr 49, poz.227 ze zm.). W § 53 cyt. rozporządzenia z 17 sierpnia 1983r. wskazano trzy stopnie rybaków specjalności pokładowej na morskich statkach rybackich : rybaka, starszego rybaka i bosmana rybołówstwa morskiego. W §54 wyszczególniono stanowiska rybaków specjalności pokładowej: młodszy rybak, rybak, starszy rybak, bosman, rybak strażak, starszy rybak strażak, strażak okrętowy i starszy strażak okrętowy. Zgodnie z §55 do uzyskania stopnia w specjalności pokładowej wymagany było m.in. posiadanie odpowiedniej (12-miesięcznej lub 24-miesięcznej w zależności od stopnia) praktyki pływania w charakterze członka załogi w specjalności pokładowej oraz złożenie egzaminu. Odrębną kategorię stanowili oficerowie specjalności mechanicznej, musieli też spełnić inne wymagania kwalifikacyjne (w tym praktyka pływania w charakterze członka załogi w specjalności mechanicznej). W specjalności mechanicznej ustalono stanowiska: asystenta maszynowego, oficera mechanika wachtowego, II oficera mechanika, I oficera mechanika i starszego oficera mechanika. Powołane wyżej przepisy, obowiązujące w czasie wykonywania pracy przez wnioskodawcę, należy przy tym skonfrontować z treścią akt osobowych. Wnioskodawca został zatrudniony, jak wynika z umowy o pracę z 16 stycznia 1984r. (k.2 akt osobowych), na stanowisku mechanika, a następnie oficera mechanika wachtowego (k.4 akt osobowych). Z zakresu obowiązków z 3 grudnia 1984r. wynika, że m.in. organizował, kontrolował i nadzorował pracę członków załogi maszynowej na tej samej wachcie, wykonywał przeglądy i konserwację powierzonych urządzeń, usuwał awarie i uszkodzenia, wykonywał planowe remonty. 8 lutego 1996r. zdał egzamin na starszego oficera mechanika okrętowego. Na uwagę zasługuje opinia z 9 lipca 1984r. i 30 kwietnia 1986r. (akta osobowe), zgodnie z którymi w trakcie rejsu nr 3 od 4 lutego 1984r. do 9 lipca 1984r. wnioskodawca aktywnie uczestniczył we wszystkich pracach związanych z obsługą i remontami urządzeń, cechował się dbałością o właściwą eksploatację urządzeń w siłowni. Z oryginalnych dokumentów pracowniczych wynika zatem jednoznacznie, że wnioskodawca nie zdobył kwalifikacji na stanowisku rybaka specjalności pokładowej, jak też nie twierdzi, aby taką pracę w pełnym wymiarze czasu pracy kiedykolwiek wykonywał. Natomiast nabył uprawnienia i wykonywał w spornym okresie pracę na stanowisku oficera mechanika wachtowego. W powołanym przez apelującego świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z 5 września 1996r. (k.3 akt sprawy) pracodawca również potwierdził, że w okresie od 16 stycznia 1984r. do 5 września 1996r. wnioskodawca wykonywał pracę na stanowisku starszego oficera mechanika. Fakt, że pracodawca zakwalifikował ją jako pracę rybaków morskich określoną w wykazie B, dziale IV, poz. 4 pkt 19 rozporządzeniu Ministra – Kierownika Urzędu Gospodarki Morskiej z 15 sierpnia 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu gospodarki morskiej oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w

szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) nie może mieć decydującego znaczenia, ponieważ przepisy te nie mają zastosowania przy określaniu wykazu prac w szczególnych warunkach dla ustalenia prawa do emerytury pomostowej. W rezultacie należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego, że brak było podstaw do zaliczenia wnioskodawcy spornego okresu zatrudnienia od 16 stycznia 1984r. do 5 września 1996r. w Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowisku oficera mechanika wachtowego do pracy w szczególnych warunkach określonej w art.8 ustawy o emeryturach pomostowych . Jednocześnie, jak słusznie podkreślił Sąd Okręgowy, z uwagi na wiek i posiadany staż pracy w szczególnych warunkach poniżej 15 lat, wnioskodawca nie może ubiegać się o świadczenie na podstawie art.4 pkt 2 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Mając na względzie, że zaskarżony wyrok odpowiada prawu i oparty został na niewadliwych ustaleniach faktycznych, a wywiedziona przez wnioskodawcę apelacja nie zawierała uzasadnionych zarzutów, na podstawie art.385 k.p.c. podlegała oddaleniu.